

Azərbaycan sığorta sektorunun səsi — müstəqil sığorta qəzeti
AZƏRBAYCAN · TÜRKİYƏ · ŞİMALİ KİPR TÜRK RESPUBLİKASI

MANŞET · QANUNVERİCİLİK

Hesablama Palatasına sığorta sirrinə çıxış səlahiyyəti verildi

Prezident İlham Əliyev, Milli Məclisin 10 iyulda qəbul etdiyi qanun dəyişikliyi təsdiqləyib. Dəyişiklik Hesablama Palatasına iki sahədə yeni səlahiyyət verir: Naxçıvan Muxtar Respublikasının maliyyə nəzarəti və sığorta bazarının peşəkar iştirakçılarının əldə etdiyi, sığorta sirri sayılan məlumatlara çıxış. Sənəd üç ayrı qanunda dəyişiklik edir.

Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasının plenar iclasında üç qanunda dəyişiklik nəzərdə tutan layihə qəbul edildi: "Büdcə sistemi haqqında", "Hesablama Palatası haqqında" və "Sığorta fəaliyyəti haqqında" qanunlar.

Prezident İlham Əliyev, Milli Məclisin iyulun 10-da qəbul etdiyi bu dəyişikliyi təsdiqləyib.

Dəyişikliyin sığortaçılığı birbaşa maraqlandıran hissəsi ikinci başlıqdadır. Hesablama Palatası, sığorta bazarının peşəkar iştirakçılarının əldə etdiyi və sığorta sirri sayılan məlumatlara çıxış səlahiyyətinə malik olacaq.

Sığorta sirri, sığortaçılıq qanunvericiliyində qorunan bir kateqoriyadır. Sığortalıya, sığorta müqaviləsinə və təminat proseslərinə aid məlumatları əhatə edir və bir qayda olaraq üçüncü şəxslərlə paylaşıla bilməz. Yeni dəyişiklik bu qorumanın əhatəsinə bir istisna gətirir.

Burada bir detal diqqət çəkir: sığorta sirri, Palatanın çıxış imkanı olan tək sirr kateqoriyası deyil. Dəyişikliyə görə qurum, kommersiya, vergi və bank sirri ilə yanaşı sığorta sirri təşkil edən məlumatlara da çıxış əldə edir.

BU NÖMRƏNİN XÜLASƏSİ

Beş xəbər, bir ortaq nöqtə: qaydalar yaxşılaşır, amma sığortalı onları görə bilirmi? Sırra çıxış, əmsal, təminat məbləği, vasitəçinin qeydiyyatı və şikayətin əqibəti — hamısı görünürlük məsələsində düşünülür.

BU NÖMRƏDƏ

Xəbər · Bonus-Malus ləğv edildi, əmsal şəxsə bağlandı

Tənzimləmə · İcbari sığortada məbləğlər yenidən baxılır

Vasitəçilik · Agentdə lisenziya tələbi götürülür

Korporativ · Pozuntunu bildiren əməkdaş qorunacaq

Müəllif · Qayda yaxşıdır, bəs sığortalı onu görürmü?

Naxçıvana dair səlahiyyətlər

Dəyişikliklə Hesablama Palatası, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinin layihəsinə və icrasına, həmçinin müvafiq qanunların layihələrinə və illik hesabatlara rəy verə biləcək.

Qurumun səlahiyyət dairəsinə daxil edilən digər maddələr bunlardır: muxtar respublikadakı büdcədənəknar dövlət fondları, məqsədli dövlət fondları, publik hüquqi şəxslərin vəsaitləri, dövlət zəmanəti ilə alınan kreditlər, dövlət qrantları və texniki yardımlar, büdcədən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəknar fondlarının vəsaitləri.

Layihə həmçinin Palatanın məlumat əldə etmə səlahiyyətlərini genişləndirir: qurum audit və maliyyə nəzarəti məqsədilə dövlət qurumlarından, bələdiyyələrdən, hüquqi və fiziki şəxslərdən daha geniş həcmdə məlumat tələb edə biləcək.

Sığorta sirri mövcud siyahıya əlavə olunur

Yəni sığorta sirri, mövcud bir siyahıya əlavə edilir; sığortaçılıq üçün ayrıca və istisnai bir rejim qurulmur.

Mətndə çıxışın çərçivəsi də göstərilir: sığorta bazarının peşəkar iştirakçıları məlumatı, **müəyyən edilmiş vəzifələrin icrası məqsədilə** Hesablama Palatasına təqdim edir.

DƏYİŞİKLİYİN İKİ İSTİQAMƏTİ

İstiqamət			Nə gətirir?
Naxçıvan nəzarəti	üzrə	maliyyə	Büdcə layihəsi və icrasına rəy; fondlar, publik hüquqi şəxslər, kreditlər və qrantlar üzrə audit imkanı
Sığorta sirrinə çıxış			Kommersiya, vergi və bank sirri ilə yanaşı sığorta sirrinə də çıxış; müəyyən edilmiş vəzifələrin icrası məqsədilə

Dəyişiklik üç qanunda edilib: "Büdcə sistemi haqqında", "Hesablama Palatası haqqında" və "Sığorta fəaliyyəti haqqında" qanunlar.

Ekspert dəyərləndirmələri

Azərbaycan mətbuatında dəyişikliyə dair fərqli qiymətləndirmələr yer aldı. ReAL Partiyasının sədri, iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli, sığorta sirri sayılan məlumatlara çıxışın prosesə ciddi təsir edəcəyi qənaətində olmadığını bildirdi. Cəfərliyə görə bu, hüquqi bir dəyişiklikdir və iqtisadi proseslərə ciddi təsiri gözlənilmir.

Hüquqşünas Ceyhun Yusifov isə dəyişikliyi daha geniş çərçivədə dəyərləndirdi. Yusifova görə bu dəyişiklik, dövlət vəsaitlərinin hərəkət etdiyi sahələrin maliyyə nəzarətindən kənarda qalma imkanlarını azaldır; dəyişikliyi yalnız Hesablama Palatasına əlavə səlahiyyət verilməsi kimi oxumaq natamam qalar.

SİĞORTANIN SƏSİNİN DƏYƏRLƏNDİRMƏSİ

Bu dəyişikliyi qiymətləndirərkən iki səhvdən qaçınmaq lazımdır. Birincisi, onu sığortaçılığa qarşı xüsusi bir addım kimi göstərmək. Belə deyil: sığorta sirri, Palatanın onsuz da çıxışı olan kommersiya, vergi və bank sirri siyahısına əlavə olunur. Yəni burada sığorta üçün ayrıca bir istisna rejimi yaradılır, mövcud çərçivə tamamlanır. İkincisi isə əks istiqamətdə səhvdir: dəyişikliyi tamamilə texniki sayıb keçmək. Sığorta sirri sıradan bir kommersiya məlumatı deyil; sığortalının sağlamlıq vəziyyətindən maliyyə durumuna, qəza tarixçəsindən ailə məlumatlarına qədər həssas məzmun daşıyır. Dövlət vəsaitinə nəzarət üçün bu məlumatlara çıxış əsaslandırılı bilər — xüsusən dövlət dəstəkli sığorta proqramları, dövlət qurumlarının sığorta əməliyyatları və dövlət zəmanətli strukturlar söhbəti gedərkən. Qanun mətnində çıxışın çərçivəsi də tamamilə boş buraxılmayıb: məlumat "müəyyən edilmiş vəzifələrin icrası məqsədilə" verilir. Bu ifadə düzgün istiqaməti göstərir, lakin tətbiqdə üç sualın cavablanması lazımdır. Birincisi əhatə: bu vəzifələrin dairəsi yalnız dövlət vəsaitinin istifadə edildiyi əməliyyatları, yoxsa bazardakı bütün məlumatları əhatə edəcək? İkincisi mühafizə: əldə edilən məlumat necə saxlanılacaq, kimlərlə paylaşıla biləcək və nə qədər müddət qorunacaq? Üçüncüsü isə bizim üçün ən vacibi: sığortalı öz məlumatlarına çıxış edildiyindən xəbərdar olacaqmı? Bu üçüncü sual, bu nömrədə təkrarlanan bir mövzunun davamıdır. Qayda yazılır, mexanizm qurulur; amma haqqında qərar verilən adam prosesin harasında dayanır — mətnlərdə çox vaxt yazılmır. Gözləntimiz aydındır: tətbiq qaydaları müəyyən edilərkən əhatə dairəsi, saxlanma müddəti və sığortalının məlumatlandırılması eyni sənəddə göstərsin.

Mənbə: Sığortanın Səsi

REKLAM**Markanız 20.000+ sığorta peşəkarına çatsın**

Sığortanın Səsi — sektorun orta q səsi, müstəqil və sığortalı yönümlü nəşr.

sigortaninsesi.com · info@sigortaninsesi.com

XƏBƏR · İCBARİ AVTOSİĞORTA

Bonus-Malus ləğv edildi: əmsal artıq şəxsin öz tarixçəsinə baxır

Mərkəzi Bankın 1 aprel 2026-cı il tarixli 13/9 nömrəli Qərarı ilə Bonus-Malus əmsalı sığorta tarixçəsi əmsalı ilə əvəz olundu. Yeni qayda 16 iyun 2026-cı ildən tətbiq edilir; əmsal 0,6 ilə 3 arasında dəyişir və hər şəxs üzrə ayrıca formalaşır.

Azərbaycan Mərkəzi Bankı icbari avtosığortanın hesablanması qaydalarına dəyişiklik edib. Dəyişiklik iki əvəzetməni əhatə edir: Bonus-Malus əmsalı sığorta tarixçəsi əmsalı ilə, sürücü əmsalı isə sahibi əmsalı ilə əvəz olunub.

İcbari Sığorta Bürosunun izahına görə sığorta tarixçəsi əmsalı "şəxsə bağlı olmaqla onun hadisə tarixçəsinə əsasən sığorta haqqının hesablanmasına müvafiq güzəşt və əlavələrin tətbiq edilməsi üçün" hər qiymətləndirmə qrupu üzrə ayrıca formalaşan əmsaldır.

Əvvəlki sistemdə güzəşt və ya əlavə sığortalıya tətbiq olunurdu; yəni avtomobili idarə edən başqa bir sürücünün səhvi də əmsala təsir edə bilirdi. Qərar aprel ayında qəbul edilib; yeni qaydalar 16 iyun 2026-cı ildə qüvvəyə minib.

Güzəşt və əlavə: 5 faizə qarşı 30 faiz

Sığorta tarixçəsi əmsalı minimum 0,60, maksimum 3 səviyyəsində müəyyən edilib. Sığorta tarixçəsi olmayan şəxs üçün başlanğıc səviyyə 1-dir.

Qəzasız sığorta tarixçəsi olan şəxsə hər dəfə 5 faiz güzəşt tətbiq olunur. Güzəşt üçün müvafiq dövrdə təqsirli sığorta hadisəsinin baş verməməsi və ən azı 275 gün sığorta təminatının mövcud olması şərtidir. Təqsirli sığorta hadisəsi baş verdikdə isə hər hadisə üzrə sığorta tarixçəsi əmsalına **30 faiz əlavə** edilir.

SİĞORTA TARİXÇƏSİ ƏMSALI — ƏSAS PARAMETRLƏR

Göstərici	Səviyyə
Minimum əmsal	0,60
Başlanğıc səviyyə (tarixçəsi olmayan şəxs)	1,00
Maksimum əmsal	3,00
Qəzasız dövr üçün güzəşt	−%5
Hər təqsirli hadisə üçün əlavə	+%30

Güzəşt şərti: müvafiq dövrdə təqsirli hadisənin olmaması və ən azı 275 gün sığorta təminatının mövcudluğu.

Hüquqi şəxslər və taksi

Hüquqi şəxslər üçün — taksi fəaliyyəti istisna olmaqla — sığorta tarixçəsi əmsalı 1 səviyyəsində müəyyən edilir və bu əmsala güzəşt və ya əlavə tətbiq olunmur. Taksi fəaliyyəti zamanı sığorta hadisəsi baş verdikdə 30 faiz artım tətbiq edilir.

Köhnə bonuslar itmir

Yeni sistemə keçid zamanı əvvəlki Bonus-Malus əmsalları sığorta tarixçəsi əmsalına çevrilir; sürücülərin qazandığı bonuslar və üzərlərində olan maluslar ləğv edilmir.

SİĞORTANIN SƏSİNİN DƏYƏRLƏNDİRMƏSİ

Bu dəyişikliyin əsl mahiyyəti texniki deyil, ünvanla bağlıdır. Qiymət artıq avtomobilin deyil, sükan arxasındakı adamın tarixçəsinə baxır. Sığortanın məntiqi ilə düşünəndə istiqamət doğrudur: riski kim yaradırsa, qiyməti də o daşımalıdır. Avtomobilini bir dəfə həmkarına verdiyi üçün illərlə baha ödəyən sahib mənzərəsi bu dəyişikliklə aradan qalxır. Ancaq addımlar bərabər deyil. Bir təqsirli hadisə əmsala 30 faiz əlavə gətirir; qəzasız keçən bir dövr isə cəmi 5 faiz güzəşt qazandırır. Artım addımı güzəşt addımının altı qatıdır. Bu asimetriya sığortalı üçün belə oxunur: bir səhv, uzun bir yol. Sistemin öyrədici olması ilə cəzalandırıcı olması arasındakı sərhəd məhz bu nisbətdə çəkilir. 0,6 ilə 3 arasındakı aralıq eyni məhsulda beş qat qiymət fərqi deməkdir. Bu genişlik yalnız bir şərtlə ədalətlidir: hadisədə təqsirin düzgün və mübahisəsiz müəyyən edilməsi. Təqsir təyini prosesi zəifdirsə, əmsal risk ölçüsü olmaqdan çıxıb cəzaya çevrilir və mübahisə qiymətləndirmədən sonra qiymətə köçür. Bir də görünürlük məsələsi var. Sürücü öz sığorta tarixçəsi əmsalını, onu formalaşdıran hadisələri və hesablama məntiqini poliçəni yeniləməzdən əvvəl görə bilməlidir. Əmsalı yalnız satış ekranında, yekun məbləğin içində görürsə, sistemin əsas vədi olan "davranışını dəyiş, qiymətin dəyişsin" mesajı ona heç vaxt çatmır. Gözləntimiz budur: tətbiqin ilk ilinin sonunda Mərkəzi Bank əmsal bölgüsünü yayımlasın — sürücülərin neçə faizi 0,6-ya yaxın, neçə faizi 2-nin üstündədir. Bu bölgü olmadan yeni sistemin qiyməti daha ədalətli edib-etmədiyini nə tənzimləyici, nə də sığortalı yoxlaya bilər.

Mənbə: Sığortanın Səsi

TƏNZİMLƏMƏ · XƏBƏR

İcbari sığortada məbləğlər yenidən nəzərdən keçirilir; əmlak limiti ödənişdən sonra sıfırlanmır

Mərkəzi Bankın baş direktoru Vüsal Qurbanov bir sıra icbari sığorta növləri üzrə sığorta məbləğlərinin dəyişdirilməsinin nəzərdən keçirildiyini bildirib. Avtosığortada üçüncü şəxsin əmlakına dəyən zərər üzrə 5 min manatlıq limit ödənişdən sonra sıfırlanmır, avtomatik olaraq yenidən bərpa olunur.

Forumda deyilənlər

Azərbaycan Mərkəzi Bankının baş direktoru Vüsal Qurbanov XI Azərbaycan Beynəlxalq Sığorta Forumu çərçivəsində jurnalistlərə açıqlama verib. Trend.az və FED.az-ın 24 iyun 2026-cı il tarixli xəbərlərinə görə hazırda bir sıra icbari sığorta növləri üzrə təkmilləşdirmə işləri aparılır.

Qurbanova görə hazırlanan konsepsiya çərçivəsində ilk növbədə bədbəxt hadisələrdən icbari fərdi sığorta üzrə sığorta məbləğlərinin dəyişdirilməsi araşdırılır. Nəqliyyat vasitələri sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə də qanunvericiliyə müəyyən dəyişikliklərin edilməsi nəzərdə tutulur. Baş direktor beynəlxalq təcrübənin öyrənildiyini bildirib; konkret tarix açıqlanmayıb.

Avtomatik bərpa nə deməkdir

Qurbanovun izahına görə hazırda əmlaka dəyən zərər üzrə sığorta ödənişi limiti 5 min manat təşkil edir və bu, avtomatik bərpa olunan məbləğdir. Yəni üçüncü şəxsin əmlakına dəymiş zərəre görə 5 min manat ödənildikdən sonra sığorta məbləği sıfırlanmır, avtomatik olaraq yenidən 5 min manata bərpa olunur.

Bu mexanizm digər sığorta növlərinin əksəriyyətindən fərqlənir: adətən ödəniş həyata keçirildikdən sonra sığorta məbləği ödənilmiş məbləğ qədər azalır.

Sərnişin sığortasında mənzərə

Eyni istiqamətdə sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası da müzakirə mövzudur. Muhasibat.az-ın 20 aprel 2026-cı il tarixli yazısına görə Qurbanov "əhatəliliyin artırılması və sığorta məbləğlərinə yenidən baxılması" hədəflərini qeyd edib.

Həmin yazıya görə hazırda bu növ üzrə cəmi **199 sığorta şəhadətnaməsi** mövcuddur. Müqayisə üçün: 2026-cı ilin ilk rübündə ölkədə 508,5 milyon sərnişin daşınıb və onların 88,8 faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşüb.

SƏRNIŞIN SIĞORTASI — İLLİK HAQQ (2011 QAYDASI)

Nəqliyyat növü	Bir sərnişin üçün illik haqq
Hava nəqliyyatı	14 manat
Avtomobil nəqliyyatı	6 manat
Su nəqliyyatı	5 manat
Dəmir yolu nəqliyyatı	3 manat
Maksimum təzminat (hər zərərçəkən üçün)	5.000 manat

Daşınmaz əmlakda yeni konsepsiya

Aprel ayında daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə hazırlanan konsepsiya da açıqlanmışdı. Xəbərlərə görə Mərkəzi Bank bu istiqamətdə qanunvericilik layihələrini Nazirlər Kabinetinə təqdim edib; sistem katastrofik risklərlə yanaşı yanğın, partlayış və ildırım risklərini də əhatə edəcək və sığorta məbləği mənzilin sahəsinə görə formalaşdırılacaq.

SİĞORTANIN SƏSİNİN DƏYƏRLƏNDİRMƏSİ

Bu xəbərlərin hamısı bir sualın ətrafında dolanır: icbari sığortanın məbləği nə vaxt "kifayət" sayılır? Cavab rəqəmin özündə deyil, rəqəmin nə vaxt təyin edildiyindədir. 5 min manat illərdir yerində durur; avtomobilin qiyməti, təmirin dəyəri və müalicənin xərci isə durmayıb. Məbləğ sabit qalanda təminat hər il bir az azalır — heç bir qərar qəbul edilmədən. Avtomatik bərpa mexanizmi isə bu mənzərədə sığortalının lehinə işləyən nadir cəhətlərdən biridir. İl ərzində ikinci hadisə baş verəndə zərərçəkənin qarşısına boş bir limit çıxır. Buna görə məbləğlər yenidən müəyyən edilərkən bu cəhətin saxlanıb-saxlanmayacağı konsepsiyada açıq yazılmalıdır. Əks halda məbləğ qalxıb bərpa qaydası dəyişərsə, vətəndaş üçün xalis nəticə mənfi ola bilər — üstəlik bunu poliçəni alarkən heç kim fərqi nə qədər varmaz. Sərnişin sığortasındakı rəqəmlər isə ayrıca bir cümlə tələb edir: 199 şəhadətnamə ilə 508 milyon sərnişin arasındakı uçurum, problemin məbləğdən əvvəl əhatədə olduğunu göstərir. Təzminatı artırmaq, o təzminatın heç kimə çatmadığı bir sistemdə yalnız kağız üzərində bir irəliləyişdir. Daşınmaz əmlakda sahəyə görə hesablama məntiqli bir yanaşmadır, çünki ödənişin ölçüsünü əvvəlcədən mübahisədən kənara çıxarır. Ancaq eyni yanaşmanın zəif tərəfi də var: eyni kvadratmetr hər yerdə eyni dəyəri daşıyır. Konsepsiya açıqlananda bu fərqi necə nəzərə alındığı da göstərilməlidir. Gözləntimiz sadədir: konsepsiya ictimaiyyətə təqdim edilərkən hər icbari növ üçün üç sütunlu bir cədvəl verilsin — köhnə məbləğ, yeni məbləğ və ödənişdən sonrakı bərpa qaydası. Sığortalı öz təminatının böyüdüynü və ya kiçildiyini ancaq belə bir cədvəldə görə bilər.

Mənbə: Sığortanın Səsi

VASİTƏÇİLİK · XƏBƏR

Sığorta agentində lisenziya tələbi götürülür: müstəqil işləyənlə kapital və imtahan gələcək

Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyasının icraçı direktoru Abbas Miskərli, hazırlanan qanunvericiliyə görə sığorta agentlərinin lisenziya almadan, sığorta şirkəti ilə müqavilə əsasında fəaliyyət göstərə biləcəyini bildirib. Müstəqil işləmək istəyən vasitəçilər üçün isə nizamnamə kapitalı, təlim və imtahan tələbi nəzərdə tutulur.

FED.az-ın 24 iyun 2026-cı il tarixli xəbərinə görə açıqlama XI "Azərbaycan Beynəlxalq Sığorta Forumu" çərçivəsində səsləndirilib. Assosiasiyanın icraçı direktoru Abbas Miskərli sığorta agentlərinin əvvəllər məcburi qaydada lisenziya almalı olduğunu xatırladı.

İki fərqli yol

Miskərlinin izahına görə qanunvericilik qəbul edildikdən sonra agentlərin qarşısında iki yol olacaq. Birinci yol lisenziyasız fəaliyyətdir: agent sadəcə sığorta şirkəti ilə müqavilə bağlayaraq işləyə biləcək. İkinci yol müstəqil vasitəçilikdir; bu halda nizamnamə kapitalı tələbi irəli sürüləcək, peşəkar səviyyənin yüksəldilməsi üçün təlim tələbləri qoyulacaq və əlavə imtahanlar nəzərdə tutulacaq.

İKİ YOL — TƏLƏBLƏR

Fəaliyyət forması	Tələblər
Şirkətlə müqavilə əsasında agent	Lisenziya tələb olunmur; sığorta şirkəti ilə müqavilə kifayətdir
Müstəqil vasitəçi	Nizamnamə kapitalı + təlim + əlavə imtahanlar

Açıq qalan suallar

Nizamnamə kapitalının məbləği hələ müəyyən edilməyib. İmtahanlar hazırda da mövcuddur; gözlənilən dəyişiklik imtahanların sayının artırılmasıdır. Miskərli bu addımın nəticəsində sığorta vasitəçilərinin sayında artım gözlədiyini bildirib; çünki nizamnamə kapitalı qoya bilməyən agentlər daha sadələşdirilmiş şərtlərlə fəaliyyət göstərə biləcək.

Mövcud çərçivə

Hazırda sığorta vasitəçilərinə lisenziya Azərbaycan Mərkəzi Bankı tərəfindən verilir. Bank vasitəçilərin reyestrini aparır və siyahıları fiziki şəxs olan sığorta agentləri, hüquqi şəxs olan sığorta agentləri, fiziki şəxs olan brokerlər və hüquqi şəxs olan brokerlər üzrə ayrıca dərc edir. Vasitəçilərin işçilərinin peşə hazırlığı isə Mərkəzi Bankın attestasiya sistemi üzərindən yoxlanılır.

SİĞORTANIN SƏSİNİN DƏYƏRLƏNDİRMƏSİ

Lisenzia bir giriş qapısıdır. Onu götürmək qapını genişləndirir, amma məsuliyyəti yox etmir — yalnız yerini dəyişir. Agent lisenziyasız, sığorta şirkəti ilə müqavilə əsasında işləyirsə, onun masada dediyi sözün, verdiyi vədin və izah etmədiyi istisnanın ünvanı birbaşa sığorta şirkətidir. Bunun qanunda dolayı yolla deyil, açıq cümlə ilə yazılması vacibdir. Kapital tələbi isə rəqəmi açıqlanmadan müzakirə oluna bilməz. Məbləğ yüksək müəyyən edilərsə, müstəqil vasitəçilik bir neçə şirkətin əlində kiçik bir sahəyə çevrilər; aşağı müəyyən edilərsə, tələb formal bir sənəd şərtindən o yana keçməz. Bu iki riskin arasındakı məsafə birbaşa sığortalının seçim imkanındır. İmtahan da öz-özlüyündə keyfiyyət demək deyil. İmtahan proqramı, sualların mövzu bölgüsü və keçid balı açıq elan olunmursa, sertifikat divar bəzəyi kimi qalır. Vətəndaş üçün önəmli olan masanın o tərəfindəki adamın istisnaları, azadolma məbləğini və zərərin necə hesablanacağını izah edə bilməsidir; imtahan bunu ölçmürsə, sayının artması da bir şey dəyişməz. Reyestrin açıq qalması bu islahatın ən kritik detalıdır. Lisenzia tələbi götürüləndə də sığortalı poliçəni satan şəxsin qeydiyyatda olub-olmadığını bir axtarışla görə bilməlidir. Əks halda sadələşdirmə, nəzarətdən çıxma ilə eyni mənaya gəlir. Gözləntimiz odur ki, layihə ictimai müzakirəyə çıxarılməkən üç şey eyni sənəddə görünsün: nizamnamə kapitalının məbləği, keçid müddəti və hazırda qüvvədə olan lisenziyaların taleyi.

Mənbə: Sığortanın Səsi

REKLAM

Doğru auditoriya, doğru məkan

20.000+ sığorta peşəkarına çatan müstəqil şəbəkədə markanıza yer ayırın.

sigortaninsesi.com · info@sigortaninsesi.com

KORPORATİV · XƏBƏR

Pozuntunu bildirən əməkdaş qorunacaq, hər sığortaçıda müstəqil şikayət funksiyası yaradılacaq

Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti "Sığortaçılarda korporativ idarəetmə Standartları"na dəyişiklikləri təsdiqləyib. Dəyişikliklərə görə şirkət daxilində qanun pozuntusunu bildirən əməkdaşa təzyiq göstərilə bilməz; hər sığortaçı isə müştəri şikayətlərinə baxan, maraqlar toqquşmasından uzaq müstəqil funksiya yaratmalıdır.

Dəyişiklikdə nə var

Banker.az-ın 1 avqust 2026-cı il tarixli xəbərinə görə Azərbaycan Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti "Sığortaçılarda korporativ idarəetmə Standartları"na dəyişiklikləri təsdiqləyib. Qərarı Mərkəzi Bankın sədri Taleh Kazımov imzalayıb.

Xəbərə görə dəyişikliklərin birinci istiqaməti məlumat verən əməkdaşın — informatorun — müdafiəsidir. Sənəddə sığortaçıda qanun pozuntularını bildirən əməkdaşlara qarşı "heç bir təzyiq göstərilməyəcəyi", onların "hədə-qorxu və istənilən formada mənəvi zərərdən qorunacağı" qeyd olunur.

İkinci istiqamət müştəri ilə davranışdır. Standartlara görə sığortaçılar müştərilərin real ehtiyaclarına uyğun məhsul təklif etməli və onlarla ədalətli davranmalıdır. Qərar həmçinin qərarvermə prosesində istifadə olunan və ictimaiyyətə açıqlanan məlumatın adekvat, hərtərəfli, etibarlı, yenilənmiş, əlçatan və ardıcıl olmasını tələb edir.

Şikayət funksiyası necə qurulacaq

Standartlara əsasən təkrarsığortaçılar istisna olmaqla hər sığortaçı müştərilərin şikayətlərinə baxılması üçün ayrıca funksiya yaratmalıdır. Bu funksiya şikayətləri qanunvericilik tələblərinə uyğun araşdırır, rəsmi reyestr aparır və ən azı rübdə bir dəfə hesabat təqdim edir.

Funksiyanın maraqlar toqquşmasından uzaq qurulması tələb olunur. Sənədə görə şikayətlərə baxılma funksiyasına nəzarəti İdarə Heyətinin üzvü olan baş komplayens inzibatçısı həyata keçirir; baş komplayens inzibatçısı İdarə Heyətinin üzvü deyilsə, nəzarət baş risk inzibatçısına həvalə olunur.

YENİ TƏLƏBLƏR — ƏSAS BAŞLIQLAR

Başlıq	Tələb
Informator müdafiəsi	Pozuntunu bildirən əməkdaşa təzyiq, hədə-qorxu və mənəvi zərər qadağan
Şikayət funksiyası	Hər sığortaçıda ayrıca; təkrarsığortaçılar istisna
Hesabatlılıq	Rəsmi reyestr + ən azı rübdə bir hesabat
Nəzarət	Baş komplayens inzibatçısı; İdarə Heyəti üzvü deyilsə baş risk inzibatçısı

Standartların keçmişi

"Sığortaçılarda korporativ idarəetmə Standartları" ilk dəfə 2024-cü ilin fevralında Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiqlənib. Sənəd "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Qanunun 25.3 və 35.3-cü maddələrinə əsasən, korporativ idarəetmə üzrə beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla hazırlanıb və sığortaçılarda daxili audit qaydalarını da müəyyən edir.

Standartlar məlumatın açıqlanması qaydasını da müəyyən edir: sığortaçılar fəaliyyət hesabatını illik əsasda tərtib edir, Standartlarda nəzərdə tutulan cədvəlləri isə hər rüb başa çatdıqdan sonra 15 iş günü ərzində internet sahifəsində yerləşdirir; məlumatlar ən azı beş il saxlanılır.

SİĞORTANIN SƏSİNİN DƏYƏRLƏNDİRMƏSİ

Şikayət mövzusu bu qəzet üçün yeni deyil. 1 avqust sayımızda Mərkəzi Bankın avto-icbari sığorta üzrə şikayət indeksini yazmışdıq: o indeks şirkətləri kənardan, sığortalının müraciəti üzərindən ölçür. Yeni tələb isə fərqli bir şey edir — şirkətin içinə bir qapı qoyur və o qapının kimə hesabat verdiyini müəyyənləşdirir. İki mexanizm bir-birini əvəz etmir, tamamlayır. Reyestr və rübdə bir hesabat tələbi o deməkdir ki, şikayət ilk dəfə sayıla bilən bir kəmiyyətə çevrilir. Ancaq sual burada başlayır: bu say kimin üçündür? Rəqəm yalnız İdarə Heyətinin masasında qalırsa, poliçə alan adam üçün dəyişən heç nə olmur. Aqrekat şikayət statistikasının — mövzu üzrə bölgü, nəticə üzrə bölgü, orta cavab müddəti — ildə bir dəfə də olsa ictimaiyyətə açıqlanması, bu tələbi kağızdan çıxarıb sığortalıya toxundurur. İnformator müdafiəsi mətndə güclüdür; praktikada isə məsələ kanal məsələsidir. Əməkdaş pozuntunu yalnız şirkət daxilindəki funksiyaya bildirə bilirsə, müdafiə elə həmin şirkətin niyyətindən asılı qalır. Bildirişin birbaşa tənzimləyiciyə çatdığı, kimliyi qorunan xarici bir kanal olmadan bu müddəə öz ağırlığını daşıya bilməz. Müstəqillik də ölçülə bilən olmalıdır. Şikayət funksiyasının kimə hesabat verdiyi, illik qiymətləndirməsini kimin apardığı və vəzifəyə təyinat qaydası açıq yazılmayıbsa, "maraqlar toqquşmasından uzaq" ifadəsi yalnız bir cümlə kimi qalır. Gözləntimiz aydındır: 2026-cı ilin son rübü bu tələbin ilk sınağıdır. Həmin rübün şikayət hesabatları hazırlanarkən sığortaçılar bu funksiyanı bir hüquq bölməsinin əlavə yükü kimi deyil, ayrıca bir vəzifə kimi qursunlar; Mərkəzi Bank isə ilk ümumiləşdirilmiş nəticəni ictimaiyyətlə bölüşsün.

Mənbə: Sığortanın Səsi

MÜƏLLİF YAZISI

Kerim Bağdaş

TƏSİSÇİ

Qayda yaxşıdır, bəs sığortalı onu görürmü?

Bu nömrədə dörd xəbər var. Dördü də doğru istiqamətə gedən qaydalardan bəhs edir. Və dördündə də eyni cümlə əskikdir: vətəndaş bunu haradan görəcək?

Bu həftə masamda beş mövzu vardı. Hesablama Palatasına sığorta sirtinə çıxış səlahiyyəti verilməsi. Bonus-Malusun ləğvi. İcbari sığorta məbləğlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi. Agent lisenziyasının götürülməsi. Və korporativ idarəetmə standartlarındakı dəyişiklik.

Beşini də oxuduqdan sonra deməliyəm ki, hər birində müsbət bir istiqamət var. Tənzimləyici işləyir, qaydalar yenilənir. Bunu görməzdən gəlmək haqsızlıq olar.

Ancaq beşini də yazıb bitirəndə eyni yerdə dayandım. Hər birində bir qapı açılır, amma o qapının arxasını sığortalının görüb-görməyəcəyi yazılır.

Sıra ilə gedim.

Əmsal: doğru ünvan, bərabər olmayan addım

Bonus-Malusun sığorta tarixçəsi əmsalı ilə əvəzlənməsi doğru bir qərardır. Qiymət artıq avtomobilin deyil, sükən arxasındakı adamın tarixçəsinə baxır. Riski kim yaradırsa, qiyməti də o daşımalıdır — sığortanın əsas məntiqi budur.

Amma bir rəqəm cütünə diqqət edək: bir təqsirli hadisə **30 faiz** əlavə gətirir, qəzasız keçən bir dövr isə **5 faiz** güzəşt. Artım addımı güzəşt addımının altı qatıdır.

Bu, mənə görə sistemin xarakterini müəyyən edir. Öyrədici bir sistem səhvi cəzalandırdığı qədər düzgün davranışı da mükafatlandırır. Buradakı nisbət isə belə oxunur: bir səhv, uzun bir yol. Sürücü "davranışımı dəyişsəm nə qazanaram" deyər hesabladıqda qarşısına beş faiz çıxır.

Və əsas sual: sürücü öz əmsalını görürmü? Onu formalaşdıran hadisələri, hesablama məntiqini poliçəni yeniləməzdən əvvəl bir yerdə görə bilirmi? Görmərsə, sistemin bütün vədi — "davranışını dəyiş, qiymətin dəyişsin" — heç vaxt ünvanına çatmır. Əmsal yalnız satış ekranında, yekun məbləğin içində görünürsə, o, bir mesaj deyil, sadəcə bir rəqəmdir.

Məbləğlər: sabit rəqəm, azalan təminat

İkinci mövzu icbari sığorta məbləğləridir. Burada da istiqamət doğrudur: məbləğlər nəzərdən keçirilir.

Ancaq bir şeyi xatırlatmaq istəyirəm. **Sabit qalan bir məbləğ, əslində hər il azalan bir təminatdır.** 5 min manat illərdir yerindədir; avtomobilin qiyməti, təmirin dəyəri, müalicənin xərci isə yerində durmayıb. Heç bir qərar qəbul edilmədən, heç kim bir şey imzalamadan vətəndaşın təminatı hər il bir az kiçilir.

Bu mənzərədə sığortalının lehinə işləyən nadir bir cəhət var: avtomatik bərpa. Bir hadisədən sonra limit sıfırlanmır. Məbləğlər yenidən müəyyən edilərkən bu qaydanın saxlanıb-saxlanmayacağı mütləq açıq yazılmalıdır. Əks halda məbləğ qalxar, bərpa qaydası dəyişər və vətəndaş üçün xalis nəticə mənfi olar — üstəlik bunu poliçəni alarkən heç kim fərqi nə varmaz.

Bir rəqəm cütü də sənişin sığortasından: 199 şəhadətnamə, 508 milyon sənişin. Bu ikisi yan-yanə durduqda təzminatı artırmaq müzakirəsi ikinci plana keçir. Çünki heç kimə çatmayan bir təminatın məbləği nə qədər olursa olsun, nəticə eynidir.

Vasitəçilik: qapı genişlənir, məsuliyyət haraya gedir?

Üçüncü mövzu agentlərdə lisenziya tələbinin götürülməsidir. Bunu prinsip olaraq anlayıram; giriş maneəsini azaltmaq bazarı canlandırır.

Amma lisenziya bir giriş qapısıdır. Onu götürmək qapını genişləndirir, məsuliyyəti isə yox etmir — yalnız yerini dəyişir. Agent şirkətlə müqavilə əsasında işləyirsə, onun masada dediyi sözün, verdiyi vədin və izah etmədiyi istisnanın ünvanı birbaşa sığorta şirkətidir. Bunun qanunda dolayı yolla deyil, açıq cümlə ilə yazılmasını istəyirəm.

Bir də reyestr məsələsi var və bu, mənə görə islahatın ən kritik detalıdır. Lisenziya tələbi götürüləndə də vətəndaş, poliçəni satan adamın qeydiyyatda olub-olmadığını bir axtarıyla görə bilməlidir. Görə bilmərsə, sadələşdirmə ilə nəzarətdən çıxma arasındakı fərq itir.

Sirre çıxış: nəzarət var, xəbərdarlıq yox

Beşinci mövzu Hesablama Palatasına verilən yeni səlahiyyətdir. Dövlət vəsaitinin hərəkət etdiyi sahələrin nəzarətdən kənarda qalmaması doğru bir hədəfdir; bunu müdafiə edirəm. Üstəlik sığorta sirri burada tək başına seçilmiş bir hədəf deyil — kommersiya, vergi və bank sirrinin yanına əlavə olunur.

Amma sığorta sirri sıradan bir kommersiya məlumatı deyil. İçində insanın sağlamlıq vəziyyəti, qəza tarixçəsi, maliyyə durumu var. Qanun çıxışın çərçivəsini "müəyyən edilmiş vəzifələrin icrası məqsədilə" ifadəsi ilə çəkir; bu doğru istiqamətdir.

Mənim sualım yenə eynidir: **sığortalı öz məlumatına çıxış edildiyindən xəbərdar olacaqmı?** Məndə bunu deyən bir cümlə yoxdur. Nəzarət mexanizmi qurulur, amma haqqında məlumat toplanan adam prosesin harasında dayanır — yazılmır.

Şikayət: sayılır, bəs görünürmü?

Dördüncü mövzu korporativ idarəetmə standartlarındakı dəyişiklikdir. Şikayət funksiyasının hər şirkətdə ayrıca qurulması, reyestr aparılması və rübdə bir hesabat verilməsi ciddi bir addımdır. Informator müdafiəsi də məndə güclü yazılıb.

Ancaq yenə eyni sual: bu say kimin üçündür?

Şikayət ilk dəfə sayıla bilən bir kəmiyyətə çevrilir — bu yaxşıdır. Amma rəqəm yalnız İdarə Heyətinin masasında qalırsa, poliçə alan adam üçün dəyişən heç nə olmur. Aqreqat statistikanın — mövzu üzrə bölgü, nəticə üzrə bölgü, orta cavab müddəti — ildə bir dəfə də olsa açıqlanması bu tələbi kağızdan çıxarıb sığortalıya toxundurur.

Informator müdafiəsində isə məsələ kanaldır. Əməkdaş pozuntunu yalnız öz şirkətindəki funksiyaya bildirə bilirsə, müdafiəsi elə həmin şirkətin niyyətindən asılı qalır. Kimliyi qorunan, birbaşa tənzimləyiciyə çatan xarici bir kanal olmadan bu müddəə öz ağırlığını daşıya bilməz.

Beşi də eyni cümlədə birləşir

İndi başa qayıdaq. Sürücü öz əmsalını görürmü? Sığortalı təminatının böyüyüb-kiçildiyini görürmü? Vətəndaş poliçəni satan adamın qeydiyyatını görürmü? Şikayətlərin aqibətini görürmü? Öz məlumatına çıxış edildiyindən xəbər tuturmu?

Beşinə də cavab eynidir: **məlumat var, görüntü yoxdur.**

Və bunu deyərkən heç kimi günahlandırmıram. Tənzimləyici işləyir, qaydalar doğru istiqamətdədir; bunu bu nömrədə beş dəfə yazdım. Söylədiyim şey başqadır: qayda yazmaqla, o qaydanı sığortalıya göstərmək eyni iş deyil. Birincisi tənzimləmədir, ikincisi isə tənzimləmənin işə yaraması.

Beş sadə tələb

Bir. Sürücü öz sığorta tarixçəsi əmsalını, onu formalaşdıran hadisələri və hesablama məntiqini poliçəni yeniləməzdən əvvəl görə bilsin.

İki. Məbləğ konsepsiyası açıqlananda hər icbari növ üçün üç sütunlu cədvəl verilsin: köhnə məbləğ, yeni məbləğ, ödənişdən sonrakı bərpa qaydası.

Üç. Vasitəçi reyestri açıq qalsın; kapital məbləği, keçid müddəti və mövcud lisenziyaların taleyi eyni sənəddə göstərsin.

Dörd. Aqreqat şikayət statistikası ildə bir dəfə ictimaiyyətə açıqlansın; informator üçün tənzimləyiciyə çatan xarici kanal qurulsun.

Beş. Sığorta sirrinə çıxışın tətbiq qaydaları müəyyən edilərkən əhatə dairəsi, saxlanma müddəti və sığortalının məlumatlandırılması eyni sənəddə göstərsin.

Beş də yeni qurum tələb etmir. Beş də mövcud məlumatı görünən yerə qoymaqdan ibarətdir.

Çünki sığortada ən böyük problem çox vaxt qaydanın olmaması deyil. Qaydanın olub, onu qorumaq üçün var olduğu adamın ondan xəbərsiz qalmasıdır.

Sığortanın Səsi. Sektorun ortaq səsi.

— Kerim Bağdaş

RƏQƏMLƏRLƏ BU NÖMRƏ

0,6 – 3 sığorta tarixçəsi əmsalının aralığı — eyni məhsulda beş qat qiymət fərqi

%5 / %30 qəzasız dövr üçün güzəşt / hər təqsirli hadisə üçün əlavə

5.000 manat əmlaka dəyən zərər üzrə limit — ödənişdən sonra avtomatik bərpa olunur

199 / 508,5 mln sənişin sığortası şəhadətnaməsi / ilk rübdə daşınan sənişin

16 iyun 2026 sığorta tarixçəsi əmsalının qüvvəyə mindiyi tarix

REKLAM

Sığortalının tərəfində bir nəşrdə olun

20.000+ peşəkara çatan Sığortanın Səsində reklam və sponsorluq üçün əlaqə saxlayın.

sigortaninsesi.com · info@sigortaninsesi.com

TÜRKİYƏDƏ ŞİRKƏTİNİZİ AÇAR TESLİM QURURUQ.

Azərbaycanlı sahibkarlar üçün Türkiyədə şirkət quruluşunun bütün mərhələlərini — qeydiyyatdan vergi və bank hesabına, mühasibatlıqdan icazələrə qədər — bir əldən həyata keçiririk.

AÇAR TESLİM XİDMƏTLƏR

Şirkət qeydiyyatı (LTD / A.Ş.)

Mühasibatlıq və aylıq bəyannamələr

Vergi nömrəsi və vergi dairəsi

İş icazəsi və yaşayış icazəsi

Bank hesabının açılması

ƏDV və vergi optimizasiyası

Ticarət sicili və notarial işlər

Dövlət təşviqləri və dəstəklər

Ünvan və ofis həlləri

Hüquqi və korporativ məsləhət

NİYƏ EURO?

Tək ünvan

Bütün mərhələlər bir əldən; ayrı-ayrı qurumlarla məşğul olmursunuz.

Sürətli quruluş

Qısa müddətdə fəaliyyətə hazır şirkət.

Uzaqdan idarə

Prosesin böyük hissəsi Azərbaycandan, gəlmədən tamamlanır.

Tam qanuni uyğunluq

Türk qanunvericiliyinə tam uyğun struktur.

Quruluşdan sonra dəstək

Mühasibatlıq və illik öhdəliklərdə davamlı yanınızda.

AZƏRBAYCANDAN TÜRKİYƏYƏ — AÇAR TESLİM ŞİRKƏT

Ünvan: Ataköy 7-8-9-10. Kısım, Yüzücü Talat Yüzmen Sokak, Olimpiyat Sitesi D-12/A Blok, Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 590 52 70 · **E-poçt:** info@eurodenetim.com

www.eurodenetim.com

REKLAM VƏ ƏMƏKDAŞLIQ

Markanız, sektorun ortaq səşində

Sığortanın Səsi; qəzet, YouTube, LinkedIn və Instagram-da eyni vaxtda yayım aparan müstəqil sığorta media platformasıdır. Markanızı doğru auditoriya ilə, doğru məkanda buluşdururuq.

YAYIM PRİNSİPİ VƏ REDAKSIYA TƏSDİQİ

Sığortanın Səsi müstəqil nəşridir. Reklam və sponsorluq; xəbər, təhlil və müəllif yazılarının məzmununa heç bir şəkildə təsir etmir. Məzmun ilə elan kəskin şəkildə ayrılır. Yayımılanaq bütün reklam, sponsorlu məzmun və müsahibə mətnləri yayımdan əvvəl redaksiya dəyərləndirməsindən keçir. Axtarılan meyarlar:

- Məzmunun doğru, yanlışdıq olmayan və yoxlanıla bilən olması
- Yanlış və ya şişirdilmiş vəd, zəmanət və ya rəqəm daşımaması
- Rəqib qurum, şəxs və ya təşkilatları hədəf almaması
- Qanunvericiliyə və istehlakçı hüquqlarına zidd olmaması
- Xəbər görünüşü verilərək oxucunu yanıltmaması; sponsorlu məzmunun açıq şəkildə etiketlenməsi

QƏZET

Manşet sponsorluğu

Qapaq səhifəsində, manşetin altında tək sponsor zolağı. Nömrədə tək marka.

Sponsorluq manşetin seçiminə və məzmununa təsir etmir.

Səhifə sponsorluğu

Təhlil, istehlakçı və ya sektor bölməsinin altında sponsor zolağı.

Müsahibə reklamı

Marka rəhbəri ilə söhbət; loqo, portret və sual-cavab düzümü ilə yayımlanır.

"Reklam · Sponsorlu Məzmun" etiketi ilə təqdim olunur.

Tam, yarım və ya rüb səhifə elan

Korporativ bildiriş, məhsul təqdimatı və imic reklamı üçün vizual elan.

Əlaqə: info@sigortaninsesi.com · sigortaninsesi.com

KÜNYƏ

Müstəqil sığorta qəzeti — Azərbaycan buraxılışı

NƏŞR MƏLUMATLARI

Nəşr: Sığortanın Səsi — Azərbaycan Sığorta Sektorunun Səsi

Təsisçi: Kerim Bağdaş

Baş Redaktor: Egemen Bağdaş

Tarix: 25 Avqust 2026 · Çərşənbə axşamı

Yayılma coğrafiyası: Azərbaycan, Türkiyə və Şimali Kipr Türk Respublikası

Əlaqə: info@sigortaninsesi.com · sigortaninsesi.com

Xəbər və təhlil mətnləri üçüncü şəxs dilində, açıq və yoxlanıla bilən mənbələrə əsaslanaraq hazırlanır. Nəşrin dəyərləndirmələri yalnız "Sığortanın Səsinin Dəyərləndirməsi" başlıqlı çərçivələrdə yer alır; müəllif yazıları yazarın şəxsi qiymətləndirməsidir və hüquqi rəy xarakteri daşımır. Məzmun konkret bir şirkət, qurum, şəxs və ya qrupu hədəf almır. Mənbə göstərilmədən sitat gətirilə bilməz.